

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Din cauza s. sîrbători, „Tăierea capului sf. Ioan” Nrul cel mai de aproape va apărea Sâmbătă în 31 August.

Sibiu, 26 August 1885.

Cestiuni interne ardeătoare preocupă opinia publică dela noi, și dintre ele doară cea mai mult apretiată este reuniunea de maghiarisare, constituită la 18/30 August cu mare alai, în Cluș.

Este caracteristic, că înscenarea aceasta nefericită, care a provocat enunțaiuni juvenile și mai nefericite, se susține în public de niște oameni, cari aruncă frase în adunări publice fără a cugeta, că lumea cultă încă mai ia notiță de ceea ce se întîmplă prin Ungaria. Constatăm asemenea lucruri vrednice de constatat, ca în cele din urmă se putem caracteriza gradul de cultură și serioșitatea oamenilor, cari fac opinia publică în Ungaria, totodată înse se caracterisăm și mulțimea, care aplaudează la pronunțarea fraselor storăitoare.

Dintre politiciii reuniunii de maghiarisare din Cluș cel mai acreditat este Orbán Balás, deputat la dieta din Budapesta. Nu mai încapă îndoială, că și el a vorbit cu ocaziunea constituirii reuniunii de maghiarisare, și-a desvilit sulul împăturatelor sale științe istorice și noianul învățăturilor din știința de stat, și a perovat cu atîta efect, încât însuflețita adunare nu mai voia să încete cu salvele de aplauze.

Să vedem înse ce a vorbit domnul Orbán Balás și pentru ce a aplaudat mulțimea cea aleasă. Constată domnul Orbán Balás, că o cumplită invasiune din România amenință elementul unguresc din secuime. Așa dela 1780 începînd o mulțime de români s'a aședat, începînd dela Săcelele Brașovului deardînd. Culminațiunea acestor elemente românesce o află omul mai pronunțat în Brețcu, Covasna și Toplița română, unde geme locul de acești români veniți la noi.

Paralel cu venirea elementelor române merge valachisarea secuilor. Dela 1784 încoace află vorbitoriul peste 60,000 secuilor ortodocși în secuime, cari s'au valachisat. Religiunea și-au păstrat acești oameni perduți încă de prin secolul al 10, înse s'au valachisat amăriții de ei, și acuma sînt morți.

E mare deci pericolul, trebuie lucrat din toate puterile.

Asemenea frase aruncate în o întrunire publică ar trebui să provoace ilaritate. Adunarea din Cluș înse a ridicat pre orator în slava ceriului.

Elemente de ordine, după cum sîntem noi românii, trec cu zimbire peste asemenea descoperiri istorice. Scim bine că noue nu ne vor strica asemenea vorbe goale, după cum nu vor ridica ele cu nimic prestigiul adunării de oameni învățați, cari le aplaudează.

Sînt înse oameni cari cred că fac serviții națiunii române cu agitațiuni fără socoteală, cum sînt și considerațiile istorice ale lui Orbán Balás. Acești oameni după principiul taliunei strigă și ei în gura mare: „ochiu pentru ochiu, dînte pentru dînte.” Și ei întocmai ca și agitatorii unguri rele serviții fac cauzei noastre române prin manifestațiuni neoportune, nechipsuite și nefolositoare.

Irridentismul unor esaltați din Cluș și Budapesta au provocat iridentismul unor tineri din România, cari în nesocotința lor ne îngreunează poziția noastră aici și voiesc să ne pună în o lumina falsă, care plesnește în față tot trecutul nostru, toate inclinațiunile noastre și alipirea proverbială de acestea locuri, care e vestită în toată lumea, căci știut este, că pe român în streinătate l'omoară dorul de patrie.

N'am fi luat notiță despre iridentismul propagat de oratorii din Cluș, dacă el n'ar fi provocat manifestațiuni periculoase pentru noi românii din Ungaria.

Suntem siliți a ne lămuri, pentru că lumea nu ne cunoaște și oameni de rea credință ușor pot face abuz cu loialitatea noastră.

N'am aprobat nici odată curentul bolnăvicios cu maghiarisarea. Suntem de credință, că rău a fost a lovi consciința naționalităților din Ungaria. A lucrat fără chipsuială legislațiunea, când cu aducerea de legi pentru limba maghiară. A lucrat nesocotit societatea ungurească cu așa numitele Kultur-egy-leturi. Nechipșuiala și nesocotința a provocat manifestațiile unor copii din România, pe cari inima mașteră a statului nostru i-a lipsit de patrie și vatra pîrintească.

Verigă de verigă s'a legat lanțul uneltirilor contra liniștitei desvoltări a naționalităților în Ungaria. De cea din urmă s'a legat proclamațiunea irredentistă din Bucuresci, care foarte mult seamănă cu proiectata invasiune secuiască în Moldova când cu războiul oriental.

Irredentism în Cluș, irredentism în Bucuresci și cel din urmă este efectul celui dîntăi.

E mare deosebirea cu care se primesc ele de către cei interesați și de către cei cu prepus de asemenea interesare. Uneltirile celor din Cluș se fac pe baza unor statute aprobate de către autoritățile țerei între aplausele generele ale tuturor un- gurilor. Proclamațiunea irredentistă din Bucuresci este fătul unuia din inimile revoltate după multe altele, și prin opera din Cluș; ea de sigur stă de- parte de politica bărbăților de stat din Bucuresci și prin nesocoteală ei a provocat desaprobare gene- rală la toată suflarea românească.

Avem noi destule necazuri, destule nevoi, și drept aceea foarte rele serviții ne fac frații de un sânge cu asemenea enunțaiuni copilăresci. Dela cel mai mic până la cel mai mare, dela passivistul cel mai radical, până la oportunistul cel mai opti- mist, un spirit general conduce toată suflarea româ- nească: voim să trăim aici și vom lucra totdeauna cu arme legale contra celor ce vor predica război civil și lupta de rasă, fie ei ca reuniune de ma- ghiarisare constituită, fie ca comitet executiv irre- dentist secret.

Contra luptei de rasă predicată de presa ma- ghiară cu rară onestitate a lucrat presa română și ea pentru ținuta sa în adevăr patriotică a fost denunțată și trasă înaintea divanului din Cluș.

Contra resboiului civil proclamat de nu scim cine, vom lupta totdeauna cu bărbăție, deși riscăm a crede, că bănuiala diaristice maghiare întru nimica nu ne va slăbi din dragoste.

Voim să se scie, că suntem oamenii ordinei, voim să fie și de astă-dată constatat, că pentru noi nu există curte cu jurați, când e vorba să combatem irredentismul unor esaltați în politică, cari caută configurațiune politică cu nimicirea noastră națio- nală, nimicire care e identică cu aceea a statului nos- tru; nu sunt legături de sânge, când suntem pro- vocați să lucrăm contra statului actual, contra in- stituțiunilor lui și mai ales contra casei Habsburg. Disprețul nostru uneltirilor de maghiarisare și dis- prețul nostru tendențelor irredentiste, cari în loc de ușurare mai mult ne amăresc ăilele și altcum de- stul de amărâte prin tractarea actuală.

Dacă e vorba de elemente turbulente, acelea se nu se caute printre români. Noi suntem oameni paci- nici, iubitori de ordine, oameni cu simț de drep- tate și am dat dovezi, că la noi se poate aplica ăi- cerea lui Vörösmarty: Bătuți sau desmerdați de soarte aici voim să trăim și — dacă e vorba — aici voim să murim.

Aceasta spre scire și orientare Kultur-egy-letului și proclamațiunei irredente dela Bucuresci.

Cestiunea casarmei militare din Orăștie.

Orăștie 16 August v.

Orașul nostru se frământă de mai mulți ani cu planul pentru construcțiunea unei casarme pe sama garnisoanei militare de aici.

Obligat fiind prin convențiune reciprocă a o face, vorba a fost numai, ca comunitatea orașului să facă pregătirile necesare pentru zidire și să pro- cure mijloacele financiare.

Mijloacele financiare s'au pus la cale astfel, că s'a înființat mai dinainte un fond special pentru ca- sarmă și pentru a spori fondul acesta s'au urcat vâ- mile și tacsele orașului într'un mod foarte onest pen- tru acei ce vînd articuli de consum în Orăștie. Toți simțesc necesitatea de a se construi casarma și de aceea nu este nici un murmur în public cu privire la sarcinile impuse.

Numai modul cum s'a pus la cale aceasta afa- cere din partea reprezentanței orașului, este obiect de nelinisce, ba chiar de indignațiune pu- blică. Majoritatea comunității, care se compune din elemente săsesce legate între sine prin solidari- tatea intereselor și prin înrudire colectivă, îndată la prima discușiune, resp. hotărîre în afacerea casar- mei, a dovedit că și în această cestiune, ca și în multe altele motorul principal este interesul particular al dlor din majoritate.

Spre a servi cu dovezi și fapte vom da în cele următoare pre scurt istoricul afacerii cu casarma.

Dnpă ce s'a primit în principiu construcțiunea casarmei, — întrebarea cea mai de aproape era mo- dul de executare, locul unde se se construiască și modalitatea, cum se se poată zidi casarma mai ef- fin, ca să nu fie orașul prea îngreunat în privința financiară.

Atât laicii, cât și bărbății de specialitate inde- pendenți, adevă ne angajați la clica din comu- nitate, au fost de părerea că casarma trebuie zi- dită la un loc sănătos și într'o astfel de parte a ora- șului unde este apă în abundență — fiindcă apa este prima necesitate pentru o garnisoană. Astfel de locuri sînt în Orăștie multe, fiindcă prin Orē- știe trece un rîu cu apă abundanta și escelentă. Lo- cul cel mai acomodat ar fi din acest punct de ve- dere partea din jos a orașului, unde se află toate condițiunile igienice pentru o casarmă.

Dar deja la alegerea locului, majoritatea săsească din reprezentanța orașului a dovedit că ea nu se conduce de considerațiuni igienice și de binele orașului, ci numai de interese personale. S'a ales locul pentru construcțiunea casarmei în partea din sus a orașului, la poalele unui deal, de desubtul viilor; un loc nepotrivit atînt pentru că lipsesce apa în cantitatea recerută — căci fântânile ori cât de multe ar fi, totuș nu dau apă în cuan- titatea și cu ușoritatea recerută, — a doua pentru că după opiniunea bărbăților de specialitate, zidirile construite la asemenea locuri, mai ales locuințele partere sînt umede și rele pentru locuit, fiindcă se scurge întrînsele apa din deal și devin umede. Dar afară de aceasta, locul e departe de centrul orașului și isolat, — ast-fel că militarii vor trebui să alerge din depărtare, ca să-și cumpere cele trebu- incioase din oraș. Locul e absolut nepotrivit — acea- sta e părerea generală în Orăștie — și totuș se miră, cum a putut să se învoiască comisiunea tehnică militară cu acest loc atînt de nefavoritoriu din toate punctele de vedere.

Dar eată eșplicarea acestui fenomen. În aceasta parte de oraș fratele primarului de aici și cumna- tul acestuia au locuri, cari prin expropriațiune devin foarte profitabile pentru proprietari și ca să li se dea acestora un câștig — agiul primar, care se pricepe de minune la chiverniseli (după prover- bul „Kleine Geschenke erhalten die Freundschaft“), au știut să înduplece pe oamenii sei a se învoi cu alegerea acestui loc nepotrivit. Majoritatea comu- nității a primit acest loc sub rezerva ascunsă, că acei ce nu au profitat la prima locasiune, vor profita ceva la construirea casarmei; și așa a și fost precum vom vedea mai la vale. O mână spală pe cealaltă și amîndouă obrazul — este un vechiu proverb, care s'a confirmat de nou și în afacerea casarmei din Orăștie.

Dar mai este un motiv, care a îndemnat pe majoritatea săsească a pune casarma la un loc nepotri- vit. În părțile acomodate ale orașului locuiesc români și jidovi; și sasii au voit, ca prelângă interesele particu- are de Geschäft, să abată venitul pecuniar ce-l are poporațiunea orașului dela militari din părțile

unde locuiesc românii și se-l concentreze în părți săsești, ca astfel elementul românesc să nu câștige ceva și să prospereze în socoteala sasilor. Jidovii sunt ciuha, cu care sasii vor să sparie pe români, de facto înse motivul cel adevărat este și aici prelângă egoismul particular, exclusivismul istoric al sasilor și izolațiunea lor națională, în vîrtutea căreia ei totdeauna temîndu-se de absorbțiune, au ținut precăut au putut departe de sine elementele străine. Acest motiv a predominat și atunci, când colonia dela Piski — era proiectată pentru Orăștie.

Et nunc venio ad fortissimum. Organele magistratului au făcut pașii ulteriori pentru construcțiunea casarmei, au publicat escrierea de ofert — și la 24 August a. c. s'a ținut pertractarea asupra efectelor intrate, ear în 26 August s'a convocat adunarea reprezentanței pentru a aduce o hotărîre asupra întrebării meritorice, căruia dintre oferenti se i se încredințeze construcțiunea casarmei.

Această ședință a fost una dintre cele mai sgomotoase și mai scrupuloase, căci într'însa s'a adus o hotărîre, care vatemă în mod flagrant nu numai autoritatea și demnitatea corporațiunii, ci păgubește într'un mod foarte simțit interesele orașului.

Toată lumea se aștepta, că după firea lucrurilor construcțiunea casarmei se va da în întreprindere acelor oferenti, cari au făcut cel mai efitin și mai favorabil ofert. Cel mai avantajos ofert l'a făcut dd. Augusto Mazzuchi și compagnistul seu Drottár, din al căror ofert a rezultat un câștig pentru casa orașului în proporțiunea ce urmează:

I. La grupa I. (lucrurile de zidărit) dl Mazzuchi a relaxat cu 1041 fl. 68 cr.

II. La grupa II. (bărdășitul) dl Mazzuchi a relaxat cu 1306 fl. 80 cr.

III. La grupa V. (plevănitul) Mazzuchi a relaxat cu 347 fl. 78 cr., mai mult decât oferentii aprobați.

La aceste trei grupe, cari în preliminarul de spese sunt provădute cu 94,798 fl. 5 cr., dl Mazzuchi et comp. au relaxat cu considerabila sumă de 2696 fl. 26 cr., mai mult decât oferentii primiți.

Cu toate acestea comunitatea, sau mai bine dis majoritatea comunității au dat lucrările de construcțiune la minus oferentii numiți Metz, Antoni, Szöllössy și Streit, la spatele cărora se ascund și alți interesați.

Firesce că agiul primar al Orăștiei dl Schuller a știut să aște un motiv plausibil, și anume dînsul a accentuat împregiurarea că anteprenorii aprobați s'au legat, că vor găta lucrurile cu una jumătate de an înainte de termenul fixat pe 31 Octobrie 1887 și prin aceasta ofertele lui Mazzuchi s'ar egala cu ale anteprenorilor aprobați, ba ofertele acestora ar fi mai avantajoase. Acest motiv e numai o apucătură, pentru-că în condițiunile de ofert nu era prevădut, că terminarea înainte de termen se va considera ca un ce avantajos și favorabil. Dacă se prevedea în condițiuni și aceasta condițiune, de sigur că oferentii Mazzuchi și Drottár ar fi făcut declarațiune identică în aceasta privință.

Pentru a explica lucrul amintesc, că întreprindătoriul Antoni e cumnat cu primarul, Streit e ginerele lui Albert Weber, care a funcționat în comisiunea de oferte, apoi întreprindătoriul Antoni are un frate în comunitate, ear membrul din comunitate G. Wagner e cumnat cu întreprindătoriul Antoni și ceilalți sunt prieteni buni, ear Metz au știut să-i impace pe sub mână pe toți optanții.

Aceasta legătură de înrudire, de prietenie mare și de solidaritate de interese între membrii comunității au provocat votul cunoscut. Minoritatea compusă din 18 membrii în frunte cu adv. Samuil Popu și cu Dr. A. Tincu s'a luptat cu multă energie și stăruință pentru cauza dreptății, dar înzădar, că nu i-a succedat a sparge solidaritatea de interese a majorității de 24 membrii, cari conduși de dibaciul primar Schuller au răspuns cu un cinism ne mai pomenit la temeinicele argumente ale minorității. Maghiarii au luptat și de astădată în falanga românilor, numai cât trei dintre dinșii s'au depărtat din adunare înainte de votare, poate din motivul că au prevădut, că nu vor reuși. Au lipsit de astădată din adunare din cauza unor piedeci neprevădute Dr. Mihi (care se află la manevrele militare), pretorul Bágya și Simeon Corvin, ear românul croitor Adam Cristea a votat cu sasii, nu scim din ce motiv, pentru-că la construcțiunea unei casarme întreprindătoriul nu reflectează la acul croitorului.

Prelângă o disciplină mai riguroasă din partea minorității mai că se putea altera proporțiunea voturilor și astfel s'ar fi putut eluda o hotărîre, care nu numai că e în flagrantă contradicție cu legea și cu interesele orașului, dar compromite și autoritatea unei corporațiuni, care mai în toate afacerile sale dă preferință intereselor personale.

Dealtmintrenea afacerea nu e terminată cu acest vot, pentru-că minoritatea a însinuat recurs la adunarea comitatensă.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

De lângă Cristurul-săcuiesc, la 23 August 1885. Cursurile pentru studiarea limbei maghiare, și-au dat sufletul în acest an. Învățătorii nostri români pre viitoriu nu vor mai fi luați cu forța din sinul familiei, și duși ca să se procure o problematică diplomă din limba maghiară, prin centrele de cultură maghiară ca Clușul, Cristurul și Aradul.

Se va începe însă de altă parte executarea ordinațiunii ministeriale, se vor lipsi din oficiu cei nediplomați, cari nu vor fi pre placul inspectorului regiu. Începutul s'a făcut în comitatul Huniadoarei.

Ca să nu fiu și eu restignit — firesce după lege — am luat parte la cursul supletoriu de limba maghiară în Cristurul-săcuiesc și m'am supus rigo-rosoșului din limba maghiară. Deja sperez că avînd diploma, voi fi primit la timpul meu și în ceriu cu un document în — limba maghiară.*)

Dar să vin la unele detaiuri, cari pot fi de interes pentru public.

La cursul supletoriu în Cristur au participat vre-o 67 învățători români greco-orientali și greco-catolici. În numărul acesta au fost și mulți aplicați înainte de anul 1872. Ce au căutat acestia în Cristur? Legea nu-i obligă. Ei! dar la noi nu mai există legi, și un învățător român lesne poate fi de-stituit, dacă ideea maghiarizării pretinde așa. Eată pentru-ce în Cristur am vîdut și mulți învățători cărunți. Sasii au luat parte vre-o 32 inși. O mare parte și dintre dînsii erau oameni bătrîni.

Instruirea s'a început la 20 Iuliu st. n. și a durat până la 19 August inclusive. Sasii au format toți un despărțământ, eară românii fiind mai numeroși au fost împărțiți în 2 despărțăminte. Prelegerile le-a ținut separat fie-care despărțământ, sub un profesor. Românii în colegiul unitar, eară sasii în edificiul preparandiei de stat.

Propunerile profesorilor — firesce au decurs în limba maghiară. Când și când profesorii instructori la români — se forțau a explica regulile și în limba română.

Să fi auzit apoi!! S'a propus gramatica limbei maghiare și cevași din sintaxă. S'au analizat apoi pre basa cărții a doua de cetire de Gáspár mai multe piese, din punct de vedere gramatical și sintactic. Mai multe piese au fost memorisate. Tracțiunea piesei în limba română, trebuia să și-o facă în mare parte învățătorul pe acasă. Nu e vorbă, metoda profesorului a fost destul de practică, pentru cei ce sciau și pricepeau propuneri; pentru ceilalți totul a fost mazăre în pîrete, bani aruncați de jaba. În cinci săptămîni nu se învață o limbă — fie și cea ungurească. Interesant venia lucrul la analizele gramaticale. Sărmanul învățătoriu trebuia să analizeze și el nu înțelegea nici un cuvînt — poftim apoi analiză!

Profesorii în oarele de propunere dela 7—10 a. m. și dela 4—5 p. m. se nisiau a ne face plăcute propunerile, atât prin metoda cât și prin purtarea afabilă, dar totul în deșert. Așteptam finitul cursului, ca diua scăpării din prinsoare.

La 20 August, a fost examenul scripturistic. Dintre învățătorii români vre-o 31 nu s'au supus examenului, și au plecat cătră casă; parte pentru că erau înainte de anul 1872 aplicați, parte spunînd-o verde, se temeau de examen, auzind că va să fie strict. Dintre sasii s'au supus vre-o 29 inși.

Tema scripturistică a fost: „A család leírása”, atât pentru români, cât și pentru sasii. La scripturistica au cădut 4 inși.

În 21 August a fost verbalul. Fie-care învățătoriu cetia din „Cartea de cetire” p. II de Gáspár o piesă și făcea analiza sintactică-gramatică. Urma apoi o lecțiune de probă d. e. descrierea unui obiect, plante, sau din gramatică tractarea subiectului etc. mai întîi în limba română și apoi pur numai în limba maghiară. Cei mai mulți lecțiunile de probă le au făcut numai în limba maghiară la îndrumările comisiunei esaminătoare, carea prelângă profesorii de studii a constat din parochul reformat din loc și din inspectorul regiu de scoale din Udvarhely. Esamenul a fost destul de strict. Nu am vîdut așa tortură pe un om, câtă am vîdut pe un învățător, carele voia a propune în limba maghiară — lecțiunea de probă.

Tot astfel a mers lucrul și la analiză. Un învățător sas încă de cei de frunte și om deștept a trebuit să analizeze dicerea: „A vitéz bal vállán viszi fegyverét.” El nu înțelegea nici un cuvînt, ce va să dică în limba germană. Dela cuvînt la cuvînt a umblat după subiect și predicat fără a-l afla. În fine l'întreabă directorul, dacă știe traduce propozițiunea.

*) A trebuit să fie foarte rău în Cristur, căci ca nici odată, corespondentul nostru e de tot amărît. Red.

Învățătorul răspunde: „nu înțeleg nici un cuvînt.”

Ceea ce s'a întîmplat cu învățătorul sas s'au întîmplat cu mai mulți români. Cel puțin nime nu i-a întrebă, dacă știu traduce sau nu ceea ce analizează.

Resultatul esamenului verbal nu se scie cu positivitate. Se vorbește a fi reușit 18 români și 14 sasii. Diplomele se vor căpăta mai tîrziu. Preten-siunile la examen au fost mari, diplomele încă vor fi pipărate.

Ceea ce a fost bătător la ochi, și pentru carea ne-a roșit fața de rușine a fost participarea la curs a părintelui din Feleag, Adam Iacob. Dînsul nu a fost și nu este învățător. Stă însă în relațiuni bune cu pretorele și matadorii din Cristur. Precum sum informat părintele A.... a petiționat după 100 fl. v. a. din ajutorul de stat. Ba i s'a promis, că va primi pe tot anul 100 fl. v. a. și pentru recomandare a participat regulat la curs, părăsindu-și poporul. Altcum ce se dîci. Părintele A. voiesce să se asigureze de ocamdătă. Tot din comuna Feleag a participat și judele Bărsan, carele și-a făcut crescerea în Cristur. El s'a supus la examen. Se vorbește, că voiesce să fie învățător în Feleag — unde va propune în limba maghiară. Matadorii comitatului l'vor susține. Altcum preotul numit și judele au pus pedeci învățătorului de acolo B... ca să nu participe la curs.

Mare fericire asceaptă „Feleagul”, pe carele vreau să-l înghiță secuii ca și alte multe comune din apropiere.

Altcum terenul e pregătit pentru Feleag. Oamenii știu mulți unguresce, le lipsește numai scoala maghiară. Conducători har domnului! sunt bine prinși. Așa s'a perdut pre încetul Bodogaia, Fiatfalva, aceeași soarte așteaptă Galomfalău, unde puțini oameni mai știu limba română și preotul e constrins a le predica unguresce.

Aceste aveam a le scrie referitoriu la cursul din Cristur.

Să trec acum la altele.

Cristurul e un orașel secuiesc cu aproape 3000 locuitori — toți secui. Ici colea afli în el câte un român sau sas, dar se tem a spune la care națiune aparțin. Locul e destul de fructifer.

Tîrnava trece prin teritoriul orașelului.

Cristurul e comună mare, are o judecătoria singulară, preparandiă de stat, gimnasiu inferior unitariu și trei biserici, reformată, unitară și romano-catolică. În Cristur sunt două bance: „banca populară” numită și o altă filială de păstrare.

Orașul e situat în loc plăcut, și odată secate morastinele dinprejurul lui, clima ar fi destul de sănătoasă.

Ocupațiunea principală a locuitorilor e agricultura, sunt și măestrii de ajuns, cari stau să peară de foame, de când ne fericesc regimul de sub curentul de apă.

Vite frumoase: boi, vaci, am vîdut destule — dar n'au nici un preț.

Am vîdut și la Cristur secui beți, mai mulți ca în o comună românească; și lumea maghiară tot ascrie secuului: trezvie.

Sub alt regim și sub alte împrejurări Cristurul ar avea viitoriu.

Cristurul e format din: Sztás-Cristur, Cristurul propriu și Timafalva. El a devenit renumit dela 1879, când românii și sasii — învățători — forțați au alergat la aceasta Atenă a maghiarismului. Vieța socială este monotona. Distracțiunile lipsesc cu totul.

Nu știu, domnule Redactor, cum au fost vîduți învățătorii români în alți ani pre la Cristur, în acest an însă, pruncii de pe strade ne alocuau: „te oláh”!

Cel din urmă secu, și-o spune, că nu e iertat a vorbi în altă limbă — afară de cea maghiară.

Altcum nu e vorbă, secuiei se temeau că-i romanisăm. La vreo două birturi firmele germane au fost date jos, nu cumva să credem, că pre pămîntul secuiesc pot exista și alți muritori — afară de unguri.

În o di mai mulți învățători petrecînd în grădina grofului Haller, acesta-i întrebă românesc: de unde sunt? Învățătorul din Boița i răspunde: dela Sibiu! „Ba, dela dracul” dîse nobilul grof.

Frații sasii după finirea examenului au făcut serenadă directorului și inspectorului. Noi românii am rămas în rezervă.

Am mers români la Cristur și ne-am reîntors mai buni români. Primiți deosebita-mi stimă.

Corespondentul.

Varietăți.

*) (Chirotonire și chirotesire.) Sub sînta liturghie de ieri fu promovat la treapta de diacon alesul paroch în Toplița George Maier; la treapta de preot, alesul protopop al tractului Turda: protodiaconul Petru Roșca; la demnitatea de protop., alesul

protopop al tractului Ilia: parochul din Huniadoara Avram Păcurariu.

* (Programa) adunării generale a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul al X-lea (Brașov), ce se va ține în Brețcu la 23, 24 și 25 Septembrie st. v. a. c.

Sedința I, Luni în 23 Septembrie, 9 oare a. m.

Servitiu divin cu invocarea St. Duch și parastas pentru membrii decedați. Deschiderea ședințelor prin presidiu.

Sedința II, Luni în 23 Septembrie, 3 oare p. m.

Apelul nominal. Raportul anual al comitetului despre activitatea sa. Alegerea comisiunilor.

Sedința III, Marți în 24 Septembrie, 9 oare a. m.

Raportul Comitetului asupra temei: „Higiena în serviciul educației etc.” desbătute în despărțiminte; apoi prelegere practică din fizică.

Sedința IV, Marți în 24 Septembrie, 3 oare p. m.

Disertațiune din Geografia descriptivă. Votarea regulamentului pentru afacerile interne ale reuniunii, elaborat de comitetul central.

Sedința V, Mercuri în 25 Septembrie, 9 oare a. m.

Raportul comisiunilor. Satorirea bugetului pe anul 1885/6. Propuneri de sine stătătoare. Determinarea locului pentru ținerea adunării generale ordinare procsime.

Din ședința comitetului central al reuniunii învățătorilor români gr. or. din district. X (Brașov), ținută în Brașov la 23 August, 1885 v.

G. C. Bellissimus, vice preș. Nicolau Oancea, secr. I.

* (De ale Kulturegyletului.) Unul dintre amicii noștri ne împărtășește câte-va episoade de tot hazul dela Țilele de sârbătoare a Kulturegyletului din Cluș. Le prezentăm cetitorilor spre luare la cunoștință.

„Nu știu nenorocirea, — ni se scrie, — sau mai bine Țis norocirea a voit ca să fiu împedecă de a participa la toate serbările Kulturegyletului, de oare-ce numai la festivitățile de primire am putut fi de față. Multă lume se adunase la gară, în frunte cu comisiunea de primire, care tricolorată, cu un aer caracteristic unguresc de fală mare și straiță goală, stătea pe peron așteptând sosirea celor 4 trenuri separate. Două aveau să vină de către Brașov și două de către Orade. Un fluerat lung și ascuțit se auzi; pe peron toate capetele începură să se miște, privind în direcția de unde aveau să vină trenurile, ear banda Țigănească trăgea un marș unguresc. Trenul se oprește, ușile vagoanelor nici nu se deschiseră și mulțimea erupse în nesfârșite strigături de „Eljen!” Auzind atâta zvon tulpat într'un corn priviam curios, așteptând să ved câte-va sute, dacă nu mii de oaspeți de prin vagoane! — Aș! Maximul persoanelor dintr'un vagon, era de 10—12, ba am văzut vagoane cu câte 4 cupee, cu loc de ședere pentru 40 de persoane, și aducând nici mai mult, nici mai puțin decât 3, Ți: *trei* indiviți.

Afișurile mari de câte un stângin cuadrat, tipărite cu slove de o jumătate urmă, în cari se anunța *urbi et orbi*, că dela Brașov până la Cluș vor pleca trenuri speciali, pentru cei ce voiesc să fericească patria, — aceste afișuri lipite în toate cetățile, opidele și satele Ardealului în sute de mii de exemplare, n'au putut face destulă reclamă, — ba judecând din cele vădute, pot afirma cu toată siguranța, că din intratele dela pasagiri pentru transportul pe tren, — nu s'ar fi putut acoperi spesele cu tipărirea afișelor nici pe jumătate. Trenul dela Brașov, care a traversat întreaga Transilvanie, a adus cu totul 50, mult 60 de persoane; dintre cari cel dântăi, care s'a coborât a fost un jidan, urmară o grămadă de armeni și la urmă numai câți-va unguri.

Să fi vădute ce tăcere mormentală s'a făcut de odată. Ea a durat un moment, apoi a trecut într'o stranie mișcare și bornăire. Răcoriți în focul lor patriotic, am auzit pe mulți dintre ei: „*Ezért bizonny kár volt még csak egyszer is éljent kiáltani*,” și „*Ez szégyen s gyalázat*” și altele de felul acesta. Ear eu îmi puteam stăpâni risul numai cu mare greutate.

Nu știu cum se va fi simțit comisia de primire la vederea celor espuse, dar îmi vine mult a crede, că conducătorul ei profesorul de universitate Szász Béla — altminte a vorbit de cum s'a pregătit. Căci de nu, nu pot pricepe de unde a venit a le spune celor sosiți: „*tanítsuk meg a magyart a magyar hazában felemelt fővel járni*,” cuvinte, cu cari a secerat prelungite aplauze!!!.

De aci au plecat apoi cu toții cu musica în frunte în cetate, trecând în cale sub 2 arcuri de triumf și conduși fiind de 24 Hoștejeni călări și de comitetul arangiator, care mi s'a părut mie că întretea la număr de vr-o 2 ori pe oaspeți.

'Mi-a fost destul de o camdată atât, n'am avut nici poftă și nici n'am putut a mai sta la desvoltarea mai departe a lucrurilor. Fără să vreau mi-am adus aminte de entuziasmul arătat, când cu revindicarea nobilelor odrasle a viței maghiare din Bucovina și Moldova, a așa numiților Ciangăi, și am aflat, că mare este asemănarea între aceste două evenimente epochale pentru istoria culturală și socială a patriei noastre.

Și cum pășam așa gânditor, eată că me oprește un Țeran magyar din Cluș, cu care me cunosceam. „Ugyan szomszéd úr — imi dice — nem tudja mi lehet az a *Kurta-egylet*?” Mărturisesc că n'am știut, ce să-i răspund.

Judecând după semne, mie mi se pare, că ungurul meu în naivitatea sa, n'are să fie un profet mincinos pentru viitorul acestei reuniuni.”

Conspectul operațiunilor institutului de credit și de economii „Albina” în luna August 1885.

Intrate.	fl.	cr.
Numerariu din 31 Iuliu 1885	48,765.59	
Depuneri	83,879.06	
Cambii rescumpărate	318,807.10	
Împrumuturi ipotecare și alte împrumuturi	47,554.32	
Interese și provisiuni	18,694.10	
La fondul de pensiune	39.—	
Monetă vândută	18,858.23	
Effecte	12,890.21	
Conturi curente	46,417.43	
Diverse	701.98	
Suma fl. 596,607.02		
Esșite.	fl.	cr.
Depuneri	98,761.93	
Cambii escomptate	305,606.67	
Împrumuturi ipotecare și alte împrumuturi	61,977.07	
Interese pentru depuneri	348.66	
Contribuțiuni și competențe	56.27	
Salarie și spese	1,996.32	
Monetă cumpărată	27,815.40	
Conturi curente	74,690.27	
Diverse	1,280.48	
Numerariu cu 31 August 1885	24,073.95	
Suma fl. 596,607.02		

Sibiu, 31 August, 1885.

I. G. Ioan,
director executiv.

Iosif Lissai,
comptabil.

Loc deschis. *)

Cohalm 17 August 1885.

Domnule Redactor! În Nr. 87 al stimabilului DVoastre Țiar publicați o corespondență din București plină de invective la adresa mea. Nu m'aș simți atât de vătămat dacă corespondentul, care nu este altul decât Traian Iosif, cumnatul administratorului din Cohalm, ar fi spus-o franc, că și varșă focul pentru-că spun adevărul despre cumnatul meu.

Dar fiind-că numitul corespondent în turbarea sa este prea sanguinic, ve rog a publica acest răspuns în numărul cel mai apropiat.

Sub scutul interesului, ce 'lar purta pentru românii din Cohalm, s'aruncă asupra mea un individ care mai alaltăieri, neavând unde-și pune capul, îmi cerea adăpost prin București.

Cetitorul atent însă de departe vede scopul seu și trebuie numai să deplângă, că sub scutul durerii pentru popor și varșă focul interesului familiar cu o atâta înverșunare.

Țice domnul Traian (!), că am devenit insuportabil în România. Acesta este cel mai grosolan neadevăr și cea mai mârșavă obrăsnicie, căci prin persoane din funcțiunile cele mai înalte pot dovedi, că în momentul plecării mi-au oferit salariu îndoit numai să rămân în România, resp. în București.

Aceasta stând, aserțiunile sale cad și sfidez pe onorabilul Traian să-mi spună că ce am adus din România! Ceea-ce am, posed după soția mea, în a cărei casă am domiciliat, ca chiriaș neconținut în decurs de 4 ani și care m'a cunoscut în București și de sigur n'ar fi încredințat averea, onoarea și viitorul seu unui criminal.

Informația dsale despre păsurile românilor din Cohalm este deamă de dânsul și de informatorul seu cumnat. Românii din Cohalm, până ce cumnatul seu și cu codițele sale în număr de două, amândoi pedepsiți judecătorește, n'au virit între dânsii intriga s'au simțit fericiți și mulțumiți, căci ori-ce începeau sub conducerea mea ducea la succes.

*) Pentru cele publicate sub această rubrică redacțiunea nu e responsabilă.

Ignoranța și interesul propriu sau lăcomia ori unde s'a virit, rău au adus după sine. Jalus de reușitele mele, cumnatul corespondentului începu a suci nasul și-l sfidez să spună, că nu m'a îndemnat să las dr... pe Români, căci neplăceri voi secera.

În afacerile bisericesti și scolare o ducea bine cumnatul seu până n'avea control. Indată ce însă cine-va îi deschise ochii la cele ce făcea contra legii, deveni sanguinic, ba chiar furios, după cum e datina sa, și drept răsbunare lucra apoi tot contra poporenilor. Astfel raportă în anul trecut Venerab. consistoriu o minciună, Țicând că poporul s'a împacat cu capelanul Ioan Bercan, tot astfel surghini pe Ioan Morar, învățător, numai că era iubit de popor.

În cât despre corespondența din Nr. 174 al Țiarului „Tribuna,” este adevărată, o susțin și dl Mircea binevoiască a dovedi, că nu este așa.

Espresiunile triviale ale dlui Iosif, nu mai Țic și Traian, căci acela este pentru români un nume scump, și nedemn este cine-l poartă, se întorc asupra sa și asupra celui a ce-l ia sub scut.

Indignat dl Iosif de cutezanța unui om de a spune adevărul pe față, — căci destul a suferit protopopiatul nostru în decursul administrației tatălui și suferă sub cumnatul seu, — necăjesce publicul cu insinuări neadevărate și demne de un agent polițienesc din București.

Țice că cu mandat judecătorec aș fi fost depus, dar nu spune agentul polițienesc, că aceea a fost, după cum dovedesc actele din dosarul trib. o mârșevie a altui agent polițienesc, al cărui coleg este d sa. Nu spune, că acel demn frate de cruce al domnului Iosif a fost în repetite rânduri pedepsit pentru abuz de putere, ne mai pomenind cazurile de mituire și stoarcere de bani.

Din 1878 până în 1882 am lucrat cu puțină întrerupere la anul și acelaș Țiar cu onoare și până acum l'am primit gratis și aci, această cred că nu pentru că m'aș fi purtat necuviincios.

Unele notițe neplăcute agenților polițienesci de Țeapa corespondentului, me aduseră la atac cu ei, și acestia după cum publicul, care citește și Țiare din România va fi vădute, sunt oameni foarte periculoși, instrumente oarbe ale poftelor altora și a celor proprii. În legătură cu toți pungașii, pe care-i exploatează mereu nu pot suferi să li se spună adevărul și contra ori cui va îndrăzni a o face atăță întreaga-le haiță.

În cât despre o viață desfrănată numai atât răspund onorabilului (?) corespondent, că nici odată nu m'a vădute plimbându-me în tresură cu dame publice, precum l'am vădute pe dânsul Țiua n'ameađa mare pe stradele Bucureștilor.

Ceea ce se atinge de aserția, că în 1881 am devenit insuportabil și am luat costumul de coșar, este o imfămă minciună, deamă de mutra obrasnică a dsale.

În 1881 mi-am substituit om preste vară, care am petrecut-o la Vâlcele și aci în Cohalm. M'am întors la serviciu și iarna m'am căsătorit, venind din nou la Cohalm pentru a-mi face pe dl adm. ppopesc naș, de aci m'am întors după 6 Țile și am lucrat la acelaș Țiar până în Țiua plecării din București în Noemvrie 1882.

Bine ar face d. Iosif să-și vadă păcatele sale și să fie mulțumit, că 'l lasă alții în pace. După ce a absolvit dreptul cu așa mare succes, că n'a putut trăi aci, după ce s'a plimbat destulă vreme trăind dela pretini, mulțumită marilor sale științe, după ce acum a apucat un os de ros în poliție unde oameni cu simț de onoare și caracter nu intră bucuroși, a prins coarne; povestea Țiganului!

Incriminațiuni îi este ușor de a face, căci fiind în Țeară streină, crede că 'i scăpat de răspundere, dar totuș voi încerca.

Cumnatului seu însă cu aceasta nu-i va face nici un serviciu după cum se bazează Țicând: „vor sări ei oameni să me apere.” Destul de rău dacă un jurist de trei ani, nu este în stare a se apăra singur, și o dovadă că cele ce i se Țic sunt adevăruri curate. Să combată atât dsa, cât și corespondentul apărător, articolul din Nr. 174 al „Tribunei” prin argumente legale, iar nu prin acușațiuni și incriminațiuni murdare. În „Tribuna” susnumită nu se acasă dl Mircea ca om privat, ci ca funcționar, nu se aduc la adresa sa insinuări nedrepte, ci se arată fapte concrete.

În fine ceea ce se atinge de informatorul din Cohalm, vom vedea în curând cine este și cine sprijine pre criminali.

Procurorul ne va desluși.

Primiți dle Redactor încredințarea deosebitei mele stime și considerațiuni. George Lungu.

Loterie.

Sâmbătă în 5 Septembrie 1885.

Timișoara:	83	14	49	20	78
Viena:	85	71	13	3	73

Nr. 252. [1127] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea oficiului preoțesc în vacanta parohie gr. or. română de cl. III. Mărișel în protopresbiteratul Clujului, se descrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt următoarele:

a) Birul preoțesc în naturale, grâu, secară, cucuruz sau orz, dela 180 de case, câte o merță mică à 1 fl. — 180 fl. v. a.

b) Porțiunea canonică, 6 jugere fânea și arătură și grădina parochială 30°, — venitul anual 60 fl.

c) Casa parochială cu 2 încheperi, grânariu, sură cu grașd de vite 30 fl.

d) Botezul, 115 casuri à 22 cr., fac 25 fl. 30 cr.

e) Cununia, 15 casuri à 2 fl. — 30 fl.

f) Însmormântarea 58 casuri à 2 fl., 116 fl. și 60 casuri à 60 cr., — 36 fl.

g) O di de lucru cu palma la coasă sau secere, à 20 cr. — dela 180 familii, — 36 fl.

h) Alte venituri mai sigure, precum umblarea cu sânta cruce la botezul Domnului; sântirea apei mici, jertfa anuală; rugăciunile în pasesimi; sfatul maslu și altele — 82 fl.

Suma 595 fl. 30 cr.

Din care sumă subtragându-se terțialitatea cantorală de sub a. și g. 72 fl., — rămâne suma, după calculul mediu de 5 ani ultimi socotită, 523 fl. 30 cr.

Din aceasta suma de 523 fl. 30 cr. în sensul deciziunii consistoriale dto 12 Martiu 1885 Nr. 282 B., alesul paroch va fi datoriu a da neputinciosului paroch anterior Teodor Lungu — jumătate.

Doritorii a ocupa acest oficiu preoțesc sunt poftiți a subșterne suplicele sale instruite conform legii la subscrisul în termenul indicat. În conțelegere cu comitetul parochial concerninte.

Cluș 14 August st. v. 1885.

V. Roșescu,
protopresb.

Nr. 516. [1129] 1—3

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipendiu de 80 fl. v. a. din fondul protopresbiterat al Brașovului I, pentru tineri ce vor fi admiși și vor frecuenta studiile pedagogice din institutul pedagogico-teologic din seminariul andreian din Sibiu, se descrie concurs cu termenul până la 8 Septembrie 1885 st. v.

Aspiranții la acest stipendiu au ași așterne suplicele lor în termenul arătat la oficiul protopresbiterat al Brașovului I, instruite cu documente despre aceea, că sporiul în studii este multămitor, că sunt înscriși la institutul archidieceșan pedagogic, și în fine că au lipsă de ajutor. În prima linie se va oferi acest stipendiu tinerilor din acest protopresbiterat și numai în cas, când n'ar exista nici unul, și la tineri din alte protopresbiterate.

Brașov 23 August 1885.

Comitetul protopresbiterat al Brașovului I.

Ioan Petric,
protopresb. ca adm.

Nr. 369 [1114] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa III. Sălcivadejos, protopresbiteratul Lupșei, în sensul ven. rezoluțiuni consistoriale dto 28 Maiu a. c. Nr. 2211. B. se descrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casa parochială cu supra-edificatele.

2. Grădina de legumi, loc de un car de cucuruz și folosirea cimiteriului.

3. Birul preoțesc câte o jumătate ferdelă bucate și o di de lucru dela 100 case, și

4. Venitele stolari regulate prin sinodul parochial.

5. Afară de acestea, în decurs de 1 an se va cumpăra pământ în valoare de 3—400 fl., ca porțiune canonică, cari împreunate cu celelalte venituri parochiale, suma dotațiunei preoțesci va fi aproximativ de 400 fl. v. a.

Doritorii de a competa la acest post au să-și aștearnă petițiunile instruite cu documentele recerute prin „Stat. org.” și „Regul. ptr. parochii din 1878” în termenul supra numit, — la oficiul protopresbiterat concernente.

Salciva de jos în August 1885.

Comitetul parochial:

Simion Pașca, Andreiu Muntean,
președinte. notariu.

Cu consensul oficiului protopresbiterat.

Ioan Danciu,
prot.

[1115] **Escriere de concurs.** 3—3

Pentru un stipendiu de 60 fl. v. a. format de cătră consorțiul preoților și învățătorilor din protopresbiteratul Dobrei, se descrie concurs cu termen până la 30 August a. c. st. v.

Stipendiul este menit pentru un tiner din protopresbiteratul Dobrei, carele va asculta cursurile preparandiale în seminariul „Andreian” din Sibiu, obligându-se a intra după absolvirea a celora în statul învățătoresc la una din scoalele din acest protopresbiterat.

Acest stipendiu se va conferi:

a) în prima linie fiilor acelor preoți și învățători cari sunt membrii ai acestui consorțiu;

b) în lipsa acestora altor tineri din acest tract, sau neaflându-se într'acesta, din alt tract protopresbiterat din archidieceșă, cari vor avea pregătirea și calitatea prescrisă pentru de a putea fi primiți la cursurile preparandiale.

c) Dacă nu se vor afla tineri de categoria de sub a. și b., stipendiul se va conferi și la atari scolari din gimnasiu ori scoala reală, ai căror părinți se vor obliga, ca după ce acei tineri vor fi de ajuns pregătiți, i vor dedica carierei învățătoresci având să percurgă studiile preparandiale în „Seminariul Andreian.”

În cazul acesta stipendiul li se va lăsa și pe durata cursurilor preparandiale.

Stipendiul se va conferi:

a) orfanilor de preoți și învățători, ai căror tată este membru al acestui consorțiu. Atari orfani având din studii calcul general de suficient, se vor preferi tuturor concurenților;

b) între ceilalți concurenți se vor preferi cei cu clasificățiune mai bună din studii;

c) în condițiuni egale se vor preferi concurenții ai căror părinți au familie mai numeroasă.

Doritorii de a obține acest stipendiu, au de a și instrui cererile concursuale:

a) cu atestat de botez.

b) Testimoniu scolastic de pe anul scolar 1884/5 și

c) eventual atestat de paupertate. Dobra 8 August 1885.

Romul de Crainic, Iacob Germanu,
prot. președ. consorț. not.

Nr. 263. [1105] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor învățătoresci la scoalele confesionale gr. or. din comunele protopresbiteratului Sebeșului mai jos numite, se descrie concurs cu termin până la 30 August 1885.

1. Săscior, cu leafă anuală de 300 fl., cuartir și lemne pentru foc.

2. Cioara, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

3. Daia, cu salariu anual de 200 fl., ce se va răspunde în patru rate, cuartir, un stânjin de lemne și altă soarte din pădurea comunei.

Doritorii de a ocupa vre una din menționatele stațiuni și vor subșterne suplicele instruite amăsurat legilor în vigoare, precum și cu documente despre desteritatea în cântările și tipicul bisericeii subsemnatului oficiu protopr. până la termenul supraindicat.

Sebeș în 1 August 1885.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu
prot.

Nr. 444. [1106] 3—3

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipendiu de 62 fl. v. a., din partea preoției și învățătorilor gr. or. din tractul protopresbiterat al Lupșei, unui ascul-tătoriu de cursul preparandial în „Seminariul Andreian,” se descrie concurs cu termenul 31 August 1885 v., până când petenții au să-și aștearnă petițiunile instruite cu următoarele documente:

a) atestat de botez; b) atestat scolastic că au absolvat 4 clase gimnasiale sau reali, cu calcul general indelutitoriu; c) adeverință de paupertate dela antistia comunală și vidi-mată de parochul locului; d) o declarațiune subscrisă de petent și de părinții acestuia (tutore), ca după absolvarea cursului va servi la una din scoalele acestui tract, cel puțin 5 ani ca învățătoriu.

Escepționalmente pot concura și tineri gimnasiști cari nu au 4 clase, însă se vor deobliga ca după terminarea clasei a 4-a vor intra la cursul preparandial satisfăcând condițiunei de sub d.)

Petițiunile astfel instruite se se trimite Prea onoratului oficiu protopresbiterat al Lupșei în Ofenbaia.

Ofenbaia în 25 Iulie 1885.

Pentru comitet.

Ioan Danciu, George Cimoca,
president. notariu.

Nr. 552. [1103] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la scoala română gr. or. în comuna Restosnea se descrie concurs cu termin până la 30 August a. c. st. vechiu.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt, în bani 100 fl. v. a. din repartiție de pe popor, și lemnele trebuincioase.

Petenții se îndatorează a subșterne suplicele lor concursuale, instruite după legile vigente, subscrisului, posta ultimă Maros-Vecs.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Reghinului.

Idicel, 31 Iuliu, 1885.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Galaction Șagău,
protopresbiter.

Nr. 338 [1096] 3—3

CONCURS.

Pentru stațiunile învățătoresci la scoalele confesionale din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Brașovului II-lea se deschide concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Roman” și anume:

1. Măgherușul săsesc pentru clasa II-a cu salariu anual de 200 fl. v. a., și cuartir natural, pre anul prim fiind de probă; ear pre anul al 2-lea se împreună și postul de cantor, carele aduce un venit minimal în bucate de 50 fl. v. a., și venit stolare.

2. Apața, cu salariu de 90 fl. 50 cr. v. a., constător jumătate în bucate pentru servițiile de cantor, și jumătate în bani gata pentru servițiile

de învățător, pre lângă care se va mai oferi ajutoare din fondul protopresbiterat și archidieceșan.

3. Lisnău, cu salariu de 134 fl. v. a. în bani, bucate și lemne, parte pentru servițiile ca cantor, parte ca învățător.

4. Nou, cu salariu de circa 100 fl., prestat parte dela comuna bis. parte din ajutoare din fondul protopresbiterat și ale archidieceșei, pentru care s'a suplicat deja.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi, au a-și subșterne petițiunile lor, instruite conform prescrip-telor legilor din vigoare subsemnatu-lui oficiu protopresbiterat până la termenul sus indicat.

Brașov, în 25 Iuliu 1885.

Oficiul protopresbiterat al tractului Brașovului II-lea.

Ioan Petric,
protopop.

Nr. 245. [1128] 1—3

Citațiune edictală.

Moise Todor din Cața, protopresbiteratul Cohalmului, carele de 3 ani a părăsit pe soția lui Iustina Todor din Cața, fără a se sci ubicațiunea lui, se citează prin aceste a se presenta înaintea subscrisului for matrimonial în termin de 6 luni dela prima publicare a acestora, căci altfelu procesul divorțial urzit încontra-i, se va decide și în absența lui.

Cohalm în 16 August 1885.

Forul matrimonial de prima instanță gr. or. al Cohalmului.

N. D. Mircea,
adm. protopr.

Nr. 337. [1122] 3—3

EDICT.

Anna George Tataru din Apața, de religiunea gr. or. carea, mai bine de 4 ani de zile a părăsit cu necredință pre leguitul seu bărbat George Puligan, tot din Apața, fără a se sci locul ubicațiunei ei, se citează prin aceasta a se presenta la subscrisul oficiu protopresbiterat în termin de 3 luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră se va pertracta cauza sa matrimonială, și se va aduce sentința de divorț în absența sa.

Brașov, în 25 Iuliu 1885.

Oficiul protopresbiterat al Brașovului al II-lea.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Nr. 2387 civ. [1123] 3—3

Publicațiune.

Tribunalul reg. din Elisabetopole aduce prin aceasta la cunoscință publică, cumcă pe basa rugărei contelui Camillo Bethlen, în cauza segregării locurilor publice ale foștilor jobagi din Vaidakut pentru pertractarea admisibilității aceleia, se pune de termin ziua de 30 Novembre a. c. 9 oare a. m. în casa judei comunal din Vaidakut; la care se citează toți interesații cu deosebire cei pârți făcându-se atenți la cele cupruse în §. 15 a. birt. rend. ut.

Din ședința tribunalului regesc din Elisabetopole, ținută în 3 August 1885.

Nagy Lajos, Gödri Sándor,
reședinte. notar.

Sz 169 1885 bir. végreh. [1130] 1—1

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó ezennel köz-hirrre tesszi, hogy a szeredahelyi tekintetes kir. járásbíróság 1885 évi 1350. sz. a. kelt végzése folytán, Dobrota Moise és társai ellen „Albina” hitelintézet részére 212 frt. követelés behajtása végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt és 690 frt-ra becsült egy tehén, lovak és kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén vagyis Pojánán leendő eszközölésére határidőül 1885-ik év Szeptember hó 17-ik napjának délelőtt 9-ik órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghívattak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen a polg. ik. rdt. 107 §-sa szerint, szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szerdahelyt 1885-ik évi Szeptember hó 3 napján.

Maniu Visanțiu,
bir. végrehajtó.